

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1, jf. lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd.

Endret: 8. juni 2010, 3. desember 2010, 29. mars 2012, 7. november 2012, 19. februar 2014, 17. oktober 2014, 12. desember 2014, 15. juni 2015 og 21. juni 2016. Sist endret [dato]

- - - - -

§ 1. Definisjoner

- a) Markedsregulator: Tine SA.
- b) Noteringspris: Den pris markedsregulator oppnår på noteringspunktet på målprisvaren rå melk ut fra rådende markedsforhold for salg til videre foredling hos Tine SA og uavhengig aktør.
- c) Aktør: Meieriselskap som er deltager i prisutjevningsordningen for melk.
- d) Uavhengig aktør: Meieriselskap som ikke er organisatorisk tilknyttet markedsregulator.
- e) Melk: Flytende ku- og geitemelk, ubehandlet eller varmebehandlet (termisert eller pasteurisert).
- f) Rå melk: Melk som ikke er oppvarmet til over 40 grader C eller behandlet på tilsvarende vis, jf. Mattilsynets regelverk.
- g) Transport i bulk: Transport av råvare i tankbil (uemballert vare).
- h) Salgsverdi: Den pris som er oppnådd på reguleringsvaren ved omsetning i markedet.
- i) Tilvirkningsverdi: Varens verdi ut fra påløpte tilvirkningskostnader og relevante direkte- og indirekte kostnader frem til markedsregulators reguleringslager.
- j) Reguleringsvare: Produkter som nevnt i liste over reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode, jf. § 8.

§ 2. Reguleringstiltak

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere følgende tiltak som markedsregulator setter i verk:

- 1) Reguleringslagring
- 2) Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr
- 3) Prisnedskrivning av geitemelk til fôr
- 4) Reguleringseksport

Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet. Tiltakene nevnt under punktene 1, 2, og 4 gjelder reguleringsvare.

Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan nyttes til å finansiere inndragning av melkekvoter i tråd med vedtak fattet av avtalepartene.

§ 3. Nærmere om de enkelte regulerings tiltakene

§ 3-1 Reguleringslagring

§ 3-1-1 Lagringsgodtgjørelse

Reguleringslagringen kan foregå ved fryselager, kjølelager eller tørrlager, og gjelder reguleringsvare.

Reguleringskvantumet for en måned fremkommer ved å trekke forretningsmessig lager fra total lagerbeholdning på månedens første dag.

Ved beregningen forutsettes det at de mengder som er innsatt og uttatt av lageret i løpet av rapporteringsperioden skjer på månedens siste dag.

Grunnlaget for å beregne godtgjørelsen er reguleringskvantumet multiplisert med en fastsatt sats. Omsetningsrådet fastsetter for hvert halvår satser i øre/kg/md for hver enkelt varegruppe.

Dokumenterte kostnader til uttak og innlegg ved overføring av reguleringsvare fra et lager til vet annet for fortsatt reguleringslagring skal etter søknad godtgjøres.

§ 3-1-2 Pristap og prisgevinst under reguleringslagring

Pristap og prisgevinst ved lagring av reguleringsvare skal tilordnes reguleringsregnskapet. For de varer som befinner seg på reguleringslager skal det ved hver endring av markedsregulators nettoppriser (fratrullet rabatter) og ved endring av reguleringsvarenes tilvirkningsverdi kalkuleres pristap/prisgevinst. Akkumulert pristap og/eller prisgevinst for samtlige reguleringsvarer skal avregnes årlig.

§ 3-2 Prisnedskrivning av melkeprodukter til fôr

Ved anvendelse av overskudd av melkeråstoff i form av melkeprodukter til fôr beregnes godtgjørelse etter følgende regler:

Prisreduksjonen som godtgjøres er differansen mellom tilvirkningsverdi i industrimarkedet på avsendelsesdagen og den salgsverdi til fôr som er oppnådd overfor kjøper. I tillegg dekkes eventuelle dokumenterte ekstrakostnader.

§ 3-3 Prisnedskrivning av geitemelk til fôr

Ved anvendelse av pasteurisert geitemelk til fôr beregnes godtgjørelse etter følgende regler: Prisreduksjonen som godtgjøres er differansen mellom den til enhver tid gjeldende noteringspris og den salgsverdi til fôr som er oppnådd overfor kjøper. I tillegg dekkes eventuelt dokumenterte ekstrakostnader.

§ 3-4 Reguleringseksport

Begrensninger i hvilke reguleringsvarer som kan eksporteres med støtte, følger av WTOs ministererklæring vedtatt 19. desember 2015. Det er ikke tillatt å eksportere meieriprodukter med støtte til minst utviklede land eller til nye markeder. Det er heller ikke tillatt å eksportere nye produkter med støtte. Årlig kvantumsgrense for eksport av ost med støtte er 15 929,0 tonn og 1 038,6 tonn for smør. Årlig beløpsgrense for eksport av ost med støtte er 245,8 mill. kroner og for eksport av smør med støtte 53,2 mill. kroner. Beløpsgrensene gjelder likevel med den begrensningen at man forsøker å holde seg under nivået av gjennomsnittlig eksportstøtte gitt de siste fem årene. Eksport av meieriprodukter med støtte er ikke tillatt etter 31. desember 2020.

Ved eksport av reguleringsvare beregnes godtgjørelse etter følgende regler:

Eksporttapet som godtgjøres er differansen mellom varens tilvirkningsverdi i industrimarkedet på avsendelsesdagen og den salgsverdi som oppnås overfor kjøper.

Utenom eksporttapet godtgjøres dokumenterte ekstra kostnader til emballasje, merking, veiing, spedisjon, transport/transportforsikring fra lager til bestemmelsessted og andre særlige eksportkostnader. I tillegg godtgjøres beregnet rentetap på salgsverdi for en måned og pristap på en halv måned.

§ 4. Transport

§ 4-1 Transportkostnader for reguleringsproduksjon

Kostnader til nødvendig frakt av melk til produksjon av reguleringsvare kan godtgjøres etter søknad.

Basert på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet, beregnes transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare.

Det gis dekning per liter beregnet anvendt melk ut fra en sats, fastsatt årlig av Omsetningsrådet.

§ 4-2 Mellomtransport av reguleringsvare

Kostnader til nødvendig mellomtransport av reguleringsvare fra produksjonsanlegg til reguleringslager og mellom reguleringslagre kan godtgjøres etter søknad.

Ved mellomtransport av reguleringsvare dekkes markedsregulators dokumenterte transportkostnader som ikke er dekket på annen måte.

§ 5. Kompensasjon for reguleringskapasitet hos markedsregulator

Markedsregulator kan ytes en godtgjørelse for kostnader ved å ha nødvendig kapasitet til å oppfylle reguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottaksplikten.

Godtgjørelsen knyttes til kostnader ved ubenyttet kapasitet som ikke er dekket på annen måte.

§ 5-1 Godtgjørelse for reguleringskapasitet

Omsetningsrådet kan årlig og etter søknad godtgjøre markedsregulator for kostnader ved nødvendig reguleringskapasitet.

Godtgjørelsen skal tilsvare summen av kapitalkostnader, avskrivninger og vedlikehold i henhold til § 5-2 og § 5-3 fratrukket relevante kostnader som er dekket i løpende bevilgninger for ordinære regulerings tiltak.

Nødvendig reguleringskapasitet er knyttet til sesongvariasjon i melkemottak, og tilsvarer differansen mellom maksimal månedlig netto melketilgang til markedsregulators meierier og maksimalt månedlig forbruk til faste produkter hos markedsregulator.

55 prosent av Tines variasjon i melkevolum ved produksjon av faste produkter kan tilskrives reguleringsbehovet Tine har som markedsregulator.

§ 5-2 Kapitalvolum og avkastningskrav

Kapitalvolum tilhørende nødvendig reguleringskapasitet beregnes ut fra bokførte verdier av varige driftsmidler i Tine SAs konsernregnskap, korrigert for kapital knyttet til Tines

råvarehåndtering. Kapitalen fordeles videre på produksjon av henholdsvis flytende, faste og ikke-melkebaserte produkter med fordelingsnøkkelen 40 prosent til faste produkter. Procentsatsen kan justeres ved behov. Med utgangspunkt i beregnet kapitalvolum til faste produkter, beregnes kapitalvolum knyttet tilreguleringskapasiteten ut fra andelen av variasjon i melkevolum ved produksjon av faste produkter som skyldes regulering, jf. § 5-1 fjerde ledd. I beregningene av kapitalvolum beskrevet over, legges det til grunn at markedsregulator har full kapasitetsutnyttelse ved sine anlegg, dvs. som en etablert aktør. Ved beregning av nødvendig kapitalvolum knyttet til Tines reguleringskapasitet legger en til grunn at normal kapasitetsutnyttelse for Tines anlegg for faste produkter er 90 prosent. Procentsatsen kan justeres ved behov.

Avkastningskravet består av et egenkapitalavkastningskrav lik risikofri rente (3 års statsrente) uten risikopremie, og et fremmedkapitalavkastningskrav lik NIBOR 6 måneder effektiv rente + 1,3 prosentpoeng. Forholdet mellom egen- og fremmedkapital tilsvarer fordelingen i Tine SAs konsernregnskap mellom egenkapital og gjeld.

§ 5-3 Kapitalkostnader og vedlikehold

Kapitalkostnader beregnes ut fra relevant kapitalvolum og avkastningskrav. Kapitalkostnader inklusive avskrivninger beregnes ved bruk av en annuitetsberegning med en avskrivningstid på 12 år, med grunnlag i nødvendig kapitalvolum knyttet til Tines reguleringsvirksomhet og avkastningskravet, jf. § 5-2.

Ved beregning av vedlikehold, tilordnes reguleringskapasiteten en forholdsmessig andel av vedlikeholdskostnadene basert på fordelingen av varige driftsmidler tilknyttet til Tines reguleringskapasitet ved produksjon av faste produkter, jf. § 5-2 og varige driftsmidler for Tine SA totalt.

§ 5-4 Reduksjon i godtgjørelse

Dersom særlige forhold tilsier det, kan godtgjørelsen reduseres i forhold til hva som følger av § 5-1, § 5-2 og § 5-3.

§ 5-5 Gjennomsnittsberegning

Godtgjørelsen for markedsregulators reguleringskapasitet det enkelte år fastsettes som et gjennomsnitt av de to foregående års utbetaling og inneværende års modellberegning.

§ 6. Oppgjøringsrutiner og rente på mellomværende

Oppgave med regnskap for reguleringseksport utarbeides per halvår, øvrige oppgaver utarbeides årlig. Renteoppgaven spesifiseres per måned. Oppgaver for andre tiltak eller kostnader spesifiseres per halvår.

Oppgaver over dekning av transportkostnadene settes opp ut fra det samme volumgrunnlag som fremkommer i oppgavene for reguleringsproduksjon.

Så lenge fondet for markedsregulering av melk har disponible midler skal markedsregulator, på basis av budsjettgrunnlaget for omsetningsavgiften, få overført a konto midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen. A konto overføringer skal skje i midten av hver måned. På basis av godkjente oppgaver og a konto overføringer utarbeider markedsregulator en renteoppgave for kalenderåret.

Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende. Renteberegningen skjer på basis av månedlige akkumulerte differanser. Rentesatsen fastsettes av Landbruksdirektoratet per

halvår på basis av sammenveing av nominell NIBOR 3-md. med et tillegg på 0,40 prosentpoeng.

Med utgangspunkt i renteoppgaven foretas årlig oppgjør av mellomværendet mellom markedsregulator og fondet for omsetningsavgift.

§ 7. Prognoser og kontroll

§ 7-1 Prognoser

Markedsregulator sender inn forslag til budsjett for markedsreguleringen på basis av samlede prognoser for kostnader og inntekter kommende år innen 15. oktober.

Markedsregulator sender inn forslag til revidert budsjett for markedsreguleringen på basis av forbruk hittil i året og oppdaterte prognoser for kostnader og inntekter i andre halvår innen 15. mai.

§ 7-2 Rapportering og kontroll

Markedsregulator har ansvaret for å tilse at nedskrevet vare anvendes til angitte formål.

Omsetningsrådet eller den Omsetningsrådet gir fullmakt kan kreve fremlagt all relevant informasjon for kontroll.

§ 8. Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode

§ 8-1 Melkefettprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
1018	1/2 KG SMØR	14
10192	1/2 KG SMØR	14
1045	25 KG SMØR NORMALSALTET	14
1048	25 KG SMØR NORMALSALTET	14
1157	25 KG SMØR SYRNET USALTET IND.	14
1200	25 KG SMØR USYRNET USALTET	14
1203	25 KG SMØR TIL SMØRFLØTE	14
1205	25 KG SMØR USYRNET/USALTET IND.	14
4868	25 KG SMØR NORMALSALTET, SANDNESSJØEN	14

§ 8-2 Hvitostprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
1458	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1473	10 KG NORVEGIA 27 % SK.FRI	14

1477	5 KG NORVEGIA SKORPEFRI	14
1501	10 KG LETTERE NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14
1527	10 KG LETTERE NORVEGIA 4 % SKORPEFRI	14
1973	20 KG NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14
6009	10 KG NORVEGIA 27 % SK.FRI	14
6010	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1763	20 KG JARLSBERG 27 % SKORPEFRI	14
5250	20 KG JARLSBERG 27 % PALL	14
1685	850 G EDAMER	14
1693	1/2 PALL EDAMER	14

Landbruksdirektoratet kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

§ 8-3 Brunostprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
2808	1/2 KG EKTE GEITOST	14
2810	750 G EKTE GEITOST	14
2825	EKTE GEITOST 27 % LØSVEKT	14
2844	1 KG GUDBRANDSDALSOST 28 %	14
2846	1/3 PALL GUDBRANDSDALSOST 28 %	14
2839	1/2 KG GUDBRANDSDALSOST	14
2929	4,1 KG GUDBRANDSDALSOST	14

§ 8-4 Tørrmelksprodukter

<i>Art.nr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
3800	25 KG MELKEPULVER 20 %	21
3801	750 KG MELKEPULVER 20 %	21
3811	25 KG SK.MELKPULV. AGGLOMERAT	21
3812	750 KG SK.MELKPULVER AGGLOMER	21
3819	25 KG SK.MELKPULVER HØYVARMET	21

38192	600 KG SKUMMETMELKPULVER HV	21
3821	650 KG SK.MELKPULVER AGGLOMER	21

§ 9. Ikrafttredelse

Disse retningslinjene trer i kraft [dato]

§ 3-4 Reguleringseksport opphører fra 1. januar 2021.